

Handlingsplan för konfirmandarbetet

Fastställd av kyrkoherden 2011-01-13

Kh Matti Wilisoo

Sammanställd av km Patrik Neuhaus

1. Handlingsplanens användning

Handlingsplan för konfirmandarbetet är ett dokument som beskriver hur Strövelstorps församling arbetar med konfirmander. Av handlingsplanen framgår hur församlingen ämnar omsätta kyrkoordningens, församlingsinstruktionens och de lokala målskrivningarnas avsikter i konkret verksamhet.

Handlingsplanen är avsedd att fungera dels som vägledning i arbetet med konfirmander, dels som ett instrument för kvalitetssäkring.

2. Formalia

Församlingens skyldigheter och intentioner att bedriva konfirmandundervisning framgår huvudsakligen av följande texter:

Kyrkoordning för Svenska kyrkan (2011)

2 kap. Församlingens uppgifter 1§

22 kap. Konfirmation

56 kap. Kyrkobokföring och andra register 1§ 3.

Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete (2007-10-24)

Församlingsinstruktion för Strövelstorps församling i Strövelstorps pastorat

1. Församlingens grundläggande uppgift

2. Församlingens pastorala program:

Gudstjänster – Konfirmation

Undervisning – Konfirmandarbetet

Mål och Budget 2011 – Svenska kyrkan i Strövelstorp

640 Konfirmander: Inriktningsmål

Verksamhetsbeskrivning

Handlingsplan för konfirmandarbetet skall uppfattas som en utläggning av skrivningarna i Mål och Budget 2011.

Handlingsplanen fastställs av kyrkoherden och revideras varje år.

3. Konfirmandundervisningens former

Undervisningen är för närvarande förlagd till längre lektioner över för och eftermiddag under i snitt fem lördagar per termin under höst- och vårtermin. Till konfirmandtiden hör regelbundna gudstjänstbesök samt en rad övriga församlingsaktiviteter. Strövelstorps församlingshem och kyrka utgör de huvudsakliga undervisningslokalerna. Gemenskapsstärkande utflykter eller aktiviteter av heldagskaraktär erbjuds efter samråd med konfirmanderna.

Konfirmandundervisningens former tar hänsyn till konfirmandkullarnas storlek, resurser i form av budgetmedel och personal samt församlingslokalernas lämplighet.

Därtill sker anpassning av undervisningen för konfirmander med särskilda behov, i den utsträckning som det är rimligt inom församlingens ordinarie konfirmandundervisning. I annat fall bistår församlingen med hjälp att finna alternativa former för konfirmandundervisning.

Både Strövelstorps kyrka och Ausås kyrka erbjuds som konfirmationskyrka.

I undervisningen samverkar präst, musiker samt timanställda vuxna ledare med pedagogisk kompetens under konfirmandprästens ledning. För närvarande består arbetslaget av en man (ansvarig konfirmandpräst) samt två kvinnor (kyrkomusiker, universitetslektor i religionsvetenskap) i olika åldrar. Vid undervisningstillfällena ordnar församlingensvärdinnan förtäring. Församlingen prioriterar en hög ledartäthet i undervisningen.

Sommarkonfirmandgrupp kan erbjudas och anvisas som alternativ om konfirmandkullarnas storlek så kräver. Undervisningstiden är då förlagd till Ausås församlingshem så snart som möjligt efter avslutad skoltermin.

Konfirmationsundervisning för vuxna som önskar bli konfirmerade erbjuds, enskilt eller i grupp, inom rimlig tid efter det att sådant önskemål framförts.

Under konfirmandtiden får varje konfirmand en Bibel som gåva av församlingen.

4. Pedagogisk grundsyn

Den pedagogik som tillämpas i konfirmandundervisningen skall ha potentialen att grundlägga eller vidareutveckla en levande Gudsrelation, det vi kallar kristen tro. Eftersom tro i en luthersk förståelse handlar om tillit måste även den pedagogiska grundsynen ta fasta på hur tro som tillit kan utvecklas.

I Jesu möte med människor väcktes människors tro och tillit till honom genom att han handlade frälsande med dem. Lärar- eller ledarrollen måste därför efterlikna Jesu handlande med människor, varvid ”att handla frälsande med någon” kan förstås som att konfirmandledaren skall ge konfirmanden ett grundläggande erkännande som människa. Detta sker huvudsakligen genom attityder och handlingar av erkännande eller aktning gentemot konfirmanden. Där kärlek, respekt och solidaritet kan komma till uttryck kan konfirmanderna stärkas i sin självkänsla.

Till tilliten hör att konfirmanden måste få känna en grundläggande trygghet i sin konfirmandgrupp. Trygghet är grunden för att lärandeprocesser skall kunna utvecklas tillfredsställande. För detta skall ledarna ta aktivt ansvar.

Konfirmandtidens lärandeprocess rymmer flera styrande faktorer. Konfirmandernas egna frågor av existentiell art är en viktigt utgångspunkt. De kan handla om livet, döden, vuxenblivandet, tro, hopp, kärlek med flera. Det är som sökandet efter ett svar på sådana frågor som lärandeprocessen kan starta. Konfirmandledarens uppgift är att ge processen näring genom att tillhandahålla:

1. Fakta om den kristna trons huvudpunkter, Bibeln, kyrkan, och det kristna livet
2. Tolkande perspektiv som relaterar fakta till konfirmandernas livssituation
3. Metoder för hur man själv kan ta ansvar för sin relation till Gud, såsom bön, deltagande i gudstjänster, samtal i vilka fakta och tolkande perspektiv kan smälta samman, uppgifter genom vilka man blir tagen i anspråk som kristen och kan bidra till församlingsgemenskapen
4. Gestaltningssätt alltså sätt att formulera eller uttrycka estetiskt inför sig själv och andra vad eller vem Gud är och vad Gud kan ha med det egna livet att göra
5. Upplevelser av vad det kan vara att tillhöra Jesus Kristus, av en kristen gemenskap av den mening med livet som ligger i kallelsen till Guds rike

I denna process finns det flera viktiga hänsyn att ta, varav några kan nämnas särskilt: Konfirmanderna måste ges möjlighet att själva ta ansvar för sitt lärande, alltså få ett förtroende som det går att svara mot och växa med. Ledarna måste samtidigt vara medvetna om sitt ansvar som förebilder och förebedjare för konfirmanderna. På samma gång måste konfirmandundervisningen stå i dialog med såväl konfirmandernas vardag som det övriga församlingslivet för att kunna bära långvarig frukt.

5. Undervisningens innehåll och metodik

Till undervisningens innehåll och metodik hör såväl fasta moment som utbytbara. Vissa saker skall varje konfirmand ha fått erfarenhet av. Beroende på vilka konfirmanderna är och hur de samverkar i sin konfirmandgrupp och med ledarna kan sedan annat läggas till. Såväl undervisningens innehåll som metodik följer lärandeprocessen sådan den beskrivits ovan.

Fakta

Bland den kristna trons huvudpunkter väljer vi att fokusera på sådant som ger en bild av vem Gud är och vad Guds vilja är med oss människor.

Gud som skapare relateras till frågor om vad det är att leva som människa i en värld som rymmer både gott och ont. Skapelseberättelsernas hopp och svikna förväntningar relateras till vår förmåga och vårt uppdrag att ta ansvar för varandra och för hela skapelsen.

Gud som vår frälsare i Jesus Kristus relateras till konfirmandernas erfarenheter av att misslyckas, göra fel, att inte räcka till eller av sorg, skam och skuld. Genom att arbeta med Bibelns berättelser om hur Jesus handlade med människor tillhandahålls ett mönster för Guds kärleksvilja med oss, mönstret genom död till liv, evangeliets och dopets mönster.

Gud som helig Ande relateras till konfirmandernas drömmar och förhoppningar om vad de vill göra i sina liv. Vi reflekterar kring på vilket sätt Hjälparen kan tänkas finnas med här. De problem som de första kristna brottades med och som speglas i Bibelns brev hjälper oss att fundera kring vilka problem vi kan komma att behöva Andens ledning i, så att vårt hopp och Guds löften förverkligas.

Fakta om kyrkan handlar om sådant som hjälper konfirmanderna att delta aktivt i gudstjänstliv och församlingsgemenskap. Firande av dop och nattvard liksom sakramentens innebörd är centrala. Därtill kommer fakta om kyrkan som världsvid gemenskap och om kyrkans historia. Tonvikten ligger här på en förståelse för varför kyrkan varit så viktig i människors liv och i

vårt samhälles framväxt. Missionsperspektivet behandlas genom att kyrkan beskrivs som en resurs för alla människors och hela världens liv och framtid.

Fakta om Bibeln rör sådant som tillkomsthistoria, hur man lättast hittar i och läser sin Bibel samt behovet av tolkning. Centrala bibliska perspektiv, texter och personer lyfts löpande fram ur textmassan.

Fakta om det kristna livet vidrör kristna värden och hur dessa kan omsättas i handling. Frågor om rättvisa, jämställdhet, mänskliga rättigheter, sexualitet med mera relateras till Jesu undervisning och den kristna människans kallelse till tjänst för sin nästa. 10 Guds bud jämförs med Jesu kärleksbud och med samhällets lagar och normer vilka därigenom problematiseras.

När det gäller tillhandahållandet av fakta är Bibelns berättelser liksom vad ledare och konfirmander själva har att berätta helt centralt. Vi har ersatt konfirmandläroboken med ett levandegörande berättande till vilket alla kan bidra utifrån sina kunskaper och erfarenheter. Berättandet förväntas leda över i samtal. Vi växlar flitigt mellan samtal i större och mindre grupper. Att komma bort ifrån skriven text underlättar samtidigt för alla med läs- och skrivsvårigheter.

Tolkande perspektiv

Förutom berättande och samtal så som nämnts ovan använder vi oss gärna av populärkultur för att relaterar fakta till konfirmandernas livssituation. Att se och diskutera filmer är till exempel ett viktigt inslag i undervisningen och teknik av god kvalitet finns för ändamålet. På samma sätt strävar vi efter att ta tillvara konfirmandernas musikintresse.

Lika viktig som populärkulturen är de tolkande perspektiv som tillhandahålls genom kyrkorummets utformning och dess olika symboler, vilka blir föremål för utforskning.

Metoder

Att visa konfirmanderna på bönens möjligheter hör till det mest centrala under konfirmandtiden. Därför firar vi andakt varje gång vi har lektion. Genom konfirmandernas deltagande i församlingens gudstjänstliv uppövas en förtrogenhet med gudstjänsten som möjlighet till samvaro med Gud och andra kristna.

En viktig dimension när vi samtalar om tros- och livsfrågor är att sådana frågor skall framstå som naturliga och självklara att reflektera kring, gärna tillsammans med andra.

Under konfirmandtiden är det viktigt att konfirmanderna får möjlighet att utföra olika uppgifter i församlings- och gudstjänstlivet, uppgifter med vars hjälp det går att växa in i en gemenskap där varje människa är sedd och behövd. Det kan vara allt ifrån att ta upp kollekt till att baka våfflor på Jungfru Marie Bebdelsedag.

Gestaltningssätt

Här handlar det om att få uttrycka sin tro och sina funderingar genom olika estetiska gestaltningssätt. Att sjunga tillsammans hör till det mest centrala, men även pyssel och skapande verksamhet hör hit. Talar vi om nattvarden kan bakning av nattvardsbröd ingå som ett moment.

Att äta tillsammans som vi brukar göra är ett viktigt sätt att gestalta en kristen gemenskap.

Upplevelser

Vägen till att komma nära Gud går via närhet till andra människor som kan visa på Guds närvaro i människors liv. Konfirmandernas upplevelse av sina ledare, av aktiva församlingsbor och medarbetare i övrigt är helt grundläggande för den gudsrelation konfirmanderna har möjlighet att utveckla under konfirmandtiden.

Vissa aktiviteter kan fungera som förstärkningar av närhetskänslan till Gud genom vår gemenskap med varandra. Att ordna festligheter, utflykter och äventyr där konfirmander och ledare kommer varandra nära är viktiga i läroprocessen.

6. Kvantitativa mål

Det av kyrkorådet fastställda kvantitativa inriktningsmålet är att 90 % av de kyrkotillhöriga 15-åringarna i vår församling skall konfirmeras enligt Svenska kyrkans ordning. Under senare år har vi resultatmässigt pendlat mellan 75 % och 91 %.

7. Kvalitativa mål

Det som konfirmandundervisning djupast sett handlar om, att den skall ha potential att grundlägga eller vidareutveckla en levande Gudsrelation, det vi kallar kristen tro, är ett kvalitativt mål som är svårt att utvärdera. Flera delasppekter av konfirmandtidens lärandeprocess går dock att ställa upp som kvalitativa mål med goda möjligheter till utvärdering. Utvärderingsmetoden beskrivs under punkten 8. *Kvalitetssäkring* och bygger på möjligheten för ledarna att iaktta hur konfirmanderna i olika situationer, konstruerade eller naturliga, förmår utnyttja sina kunskaper och färdigheter.

Kunskap och förståelse

Efter genomgången undervisning skall den konfirmerade besitta sådana kunskaper som ovan beskrivits i termer av fakta, vilka kan hjälpa konfirmanden att tolka sitt liv och förstå sig själv som kristen.

Färdighet och förmåga

Efter genomgången undervisning skall den konfirmerade besitta de färdigheter som är grundläggande för ett deltagande i gudstjänst- och församlingsliv, samt en förmåga att gestalta och ta ansvar för sitt eget liv som kristen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången undervisning skall den konfirmerade ha förmåga att värdera vilka moraliska attityder, handlingar och etiska förhållningssätt som är förenliga med det kristna kärleksbudskapet och ett liv på dopets grund.

8. Kvalitetssäkring

Efter varje undervisningstillfälle håller ledarna en kort genomgång med utvärdering av hur man upplevt undervisningssituationen och lärandeprocessen i gruppen och hos enskilda konfirmander. Särskild uppmärksamhet riktas mot konfirmander som antas behöva extra stöd.

Viktig är ledarnas utvärderingskonferens efter avslutad undervisningsperiod, vid vilken denna handlingsplan utgör det centrala utvärderingsinstrumentet. Upplevelsen av hur de kvalitativa målen motsvaras hos var och en av konfirmanderna blir då föremål för reflektion och eget lärande.

9. Fortbildning av ledare

Pengar till fortbildning i form av enklare kurser och utbildningar finns att tillgå inom ramen för budgeterade medel. Församlingen har valt att satsa på vuxna arvoderade ledare med dokumenterat hög pedagogisk kompetens och ständig fortbildning inom sina ordinarie verksamhetsområden. I dagsläget finns inte resurser för att organisera, leda eller utbilda unga konfirmandledare.

10. Information

Tillströmningen av konfirmander har under senare år varit mycket god, detta utan att informationsarbetet har varit ett prioriterat område. Konfirmandarbetets goda rykte i församlingen är den grundläggande orsaken till detta. Sedan många år tillbaka nekas församlingen möjligheten att informera om sin verksamhet på Strövelstorps skola. Våra egna

informationskanaler är den särskilda inbjudan till konfirmandundervisning, information i församlingsblad och på hemsida.

11. Avsiktsförklaring gällande efterlevnad av ”Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete”

Strövelstorps församling delar till fullo den vision för konfirmandarbetet som ”Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete” ger uttryck för. Samtidigt märks i riktlinjerna en strävan efter professionalisering och bitvis byråkratisering som står i stark kontrast mot den kultur och de resurser som finns att tillgå i vår lilla församling. De reella personella och ekonomiska resurserna gör det till exempel mycket svårt att genomföra lägerdygn med acceptabel kvalitet, medan församlingen däremot har goda möjligheter att kompensera detta med heldagsutflykter och liknande. Rent formellt begränsas församlingen som arbetsgivare av en arbetstidslagstiftning som måste gå före riktlinjerna när det kommer till frågan om läger.

Frågan om samverkan över pastoratsgränserna hålls i detta sammanhang levande men kan för närvarande inte handla specifikt om konfirmandarbetet, utan måste nu införlivas i den stora frågan om behovet av en eventuell pastoratssammanläggning med Ängelholms pastorat.

11. Årscykel för konfirmandarbetet

Avsikten är att beskrivningen av en årscykel för konfirmandarbetet skall underlätta planeringen och genomförandet av verksamheten. Den är därför i vissa delar mycket konkret men skall samtidigt tillämpas med flexibilitet. Vägledande är tanken att en eventuell vikarie eller ny medlem av konfirmandarbetslaget skall få en tydlig bild av vad konfirmandarbetet i Strövelstorps församling omfattar.

Maj

Ledarnas utvärderingskonferens efter avslutad konfirmandtid.

Budgetberedning och framtagande av prognoser.

Inbjudan till konfirmandundervisning går ut.

Juni

Grovplanering av höstterminen.

Revidering av Handlingsplan för konfirmandarbetet jämte övriga måldokument.

Augusti

Höstens gruppindelning avslutas.

Inbjudan till upptakt går ut till anmälda konfirmander.

Upptakt och föräldramöte planeras.

September

Första undervisningstillfället med karaktär av upptakt:

- att lära känna varandra, församlingsmiljön och kyrkorummet.
- samtal om vad det är att vara konfirmand
- nyfikenhet och frågor fångas upp, information om undervisningen

Upptakten följs av föräldramöte.

Andra undervisningstillfället:

- Gudsbild och självbild
- Skapelse, dop, skapande
- Bön och att fira gudstjänst, deltagandet i gudstjänster uppmärksammas
- Eventuellt film som ger perspektiv på Guds närvaro i våra liv

Ledarna utvärderar hur konfirmanderna fungerar som grupp och enskilt samt fastställer nivå och innehåll för höstens resterande undervisningstillfällen.

Oktober

Återträff för vårens konfirmander

Tredje undervisningstillfället:

- Introduktion av Bibeln med grundläggande Bibelkunskap
- Nattvarden och bakning av nattvardsbröd
- Förberedelser för medverkan i mässa med Bibelutdelning

- Sång, förbön

Mässa med Bibelutdelning till vilken föräldrarna får särskild inbjudan.

Konfirmanderna inbjuds till församlingens Äppelkakefest.

November

Fjärde undervisningstillfället:

- Gamla testamentets frälsningshistoria
- Film på temat kampen mellan gott och ont
- Allhelgonatiden
- Skapande, poesi, musik

December

Femte undervisningstillfället:

- Mysteriet att Gud blev människa utifrån Bibelns berättelser
- Julfirandet belyses
- Tema kärlek
- Upptakt till luciaövningar

Fristående luciaövningar och luciafiranden i vilka konfirmanderna deltar.

Januari

Planeringsmöte för ledarna

Bokning av fotograf och utflykter/gemenskapsaktiviteter

Sjätte undervisningstillfället:

- Jesus och evangelierna
- Vad kan vi veta och hur kan vi tro
- Vi jobbar estetiskt med olika sätt att beskriva Jesus
- Uppföljning av höstens kyrkogång

Februari

Sjunde undervisningstillfället:

- Jesu undervisning: liknelser, predikan, underverk, handlingar, stridssamtal
- Vi dramatiserar liknelser
- Vi analyserar centrala texter t ex ur Bergspredikan, kärleksbuden mm
- Vi bekantar oss med psalmboken och förbereder oss för sång i lämplig gudstjänst.

Åttonde undervisningstillfället:

- Påskhändelsen belyses
- Film: t ex Narnia Häxan och Lejonet som analyseras med påskens mysterium som mönster
- Debatt för och emot uppståndelsen

Mars

Konfirmanderna inbjuds att delta i Våffelfesten på Jungfru Marie Bebådelsedag.

Ledarna planerar för konfirmationen

Nionde undervisningstillfället:

- Paulus, de första kristna och breven belyses
- Ur kyrkans historia: Varför blev människor kristna och hur har vår kyrka kommit till?
- Vi pysslar en tidslinje över kyrkans historia och en över vår egen livshistoria.

- Kallelse, lärjungaskap och den helige Andes hjälp diskuteras.
- Hur lever man som kristen – vi jobbar med etiska dilemman.

Konfirmandkåpor provas ut

Föräldramöte med sikte på utflykter och konfirmationsgudstjänster

Utflykt eller motsvarande arrangemang av gemenskapsstärkande heldagskaraktär

April

Eventuella dop av konfirmander

Tionde undervisningstillfället:

- Vi arbetar fram en konfirmationsgudstjänst
- Konfirmationens teologi belyses
- Vi övar på Vår Fader och Trosbekännelsen
- Lekfullt förhör i form av frågesport
- Festligare mat

Grillning efter lämplig kvällsgudstjänst

Fototillfälle och övningar i konfirmationskyrkorna

Maj

Konfirmationsgudstjänster

Heldagsutflykt till Liseberg

Bilder från konfirmationer och andra aktiviteter förs in i församlingsblad och på hemsidan.